

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кравченко Наталії Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 60 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
22 червня 2023 року
№ 100-2(І)/2023

Справа № 3-94/2023(181/23)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Петришина Олександра Віталійовича,
Совгирі Ольги Володимирівни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кравченко Наталії Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 60 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Кравченко Н.А. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 22, статті 59 Конституції України (конституційність) частину першу статті 60 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс), згідно з якою представником у суді може бути адвокат або законний представник, щодо відсутності у ньому словосполучення „або інший суб’єкт“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У березні 2021 року Товариство з обмеженою відповідальністю „Вердикт Капітал“ (далі – Товариство) звернулося до суду з позовом до Кравченко Н.А. та третьої особи про стягнення заборгованості за кредитним договором.

Святошинський районний суд міста Києва рішенням від 1 листопада 2022 року задовольнив позов Товариства. Кравченко Н.А. через представника оскаржила зазначене рішення до Київського апеляційного суду, який ухвалою від 28 грудня 2022 року повернув апеляційну скаргу Кравченко Н.А. з підстав, передбачених пунктом 1 частини п'ятої статті 357 Кодексу.

Верховний Суд у складі судді Касаційного цивільного суду ухвалою від 6 березня 2023 року касаційну скаргу Кравченко Н.А., подану її представником, повернув, оскільки касаційну скаргу підписала особа, яка не має права її підписувати. Верховний Суд зазначив, що представництво інтересів Кравченко Н.А. у цій справі у Верховному Суді може здійснювати виключно адвокат відповідно до статті 60 Кодексу.

Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що частина перша статті 60 Кодексу обмежує право вільного вибору захисника його прав серед інших суб'єктів, які не є адвокатами, а тому суперечить частині першій статті 22, статті 59 Конституції України.

Крім того, Кравченко Н.А. вважає, що внаслідок відсутності у частині першій статті 60 Кодексу словосполучення „або іншим суб'єктом“ порушено її конституційне право на судовий захист.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України

(конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститися обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

Аналіз конституційної скарги та долучених до неї матеріалів дає підстави для висновку, що зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими, оскільки автор клопотання не довів, у чому саме полягає неконституційність частини першої статті 60 Кодексу. Натомість Кравченко Н.А. висловлює власне бачення змісту оспорюваного положення Кодексу, вибірково наводить положення Конституції України та не зважає на те, що питання представництва інтересів особи в суді регулюють інші положення Конституції України. Згідно із Основним Законом України виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення (частина четверта статті 131²); законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена (частина п'ята статті 131²); представництво відповідно до статті 131² Конституції України виключно адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції – з 1 січня 2018 року; у судах

першої інстанції – з 1 січня 2019 року (абзац дванадцятий пункту 16¹ розділу XV „Перехідні положення“).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваного положення Кодексу, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кравченко Наталії Андріївни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 60 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**